

מסורת הש"ס

(א) [מוספתא פ"ב]
 (ב) [זכרות יט. וש"נ]
 (ג) [ז"ל וכיוצא בו זכ"מ
 שאמר ר"ג וכו' והו לפי גי'
 המוס. רש"ל], (ד) ז"ב ל:
 (ה) [גי' סדר המשנה הוא
 ברי"ף והשני יכול הוא
 שיאמר רש"י וכו'], (ו) [עי'
 מוס' ע"ז ד"ה וכו']
 (ז) ז"ל ורבי שמע דבירושל'
 מוקי כו'. מהרש"א,

הגהות הב"ח

(ח) תד"ה תשנ כו' האי
גוונא קאמר הכא:
(צ) ד"ה שני כו' וכיוצא
בו וכו' הלכה כמותו:

מוסף רש"י

העורר על
והתורם עליה בעד.
לחזון העורר על שדה
שמכר שמעון ללוי ואומר
לחזון כי שמעון גזל ממנו
והוא לחזון ההעורר חתום
עליה צעד בנאותו שטר
מכירה שכח לו שמעון
ללוי חתם לחזון ועד אחר
עמו (רש"ם ב"ב כ:).
השני. (לוי, רוח ל). לכן
חתמתי (ש)

תוספות רי"ד

תהא יושבת עד שתלבין
ראשך אדמון אומר יכולה
היא שתאמרן יכולה אני
פסקי' לעצמי אתה יושבת
עד שילבין ראשי' (עכשיו)
שואב פסק עלי מה אני
יכולה לעשות אז כנוס
אז פטור אר"ג ראה אני
את דברי אדמון : מתניין
דלא כי האי תנא דחתי
לא כי וסייב ב' יהודה לא
נחלקו אדמון וחכמים ופשוט
הפוסק מעות לחתו ופשוט
לו את הרגל אדמון יכולה
לומר אבא פסק עלי מה
אני יכולה לעשות על מה
נחלקו על (מה) פספסק
לעצמה שחכ"א שתשב
עד שתלבין ראשך אדמון

עכרר: אייבד את זכורו. אפילו
ללדמון דלפין לומר כאן השני נוח לי:
גב' אלז דיין. שהוצא שטר
המכירה צבית דין לקיימו כמשפט
קיום שטרות שהעדים כותבין ומועדין
על תכב ידם והדיינין בראיין שטרם
זל נפקא לדקמנא ואסהדיו סהדי
אחמימות דיייהו ואישרוהי וקיימוהי:
לא אייבד זכורו. שלא ידע מה
כתבו צו שיערער עליו: דחני
רבי חייא אין העדים חוסמין על
השטר אלז א"כ קראוהו. שהרי
על דצרי השטר הם צאים להעיד:
אלז

ל

צמה דברים אמורים. אברייא קאי: איפכא מיבעי ליה. אם באת לבורק את האז איפכא מתקבצו טפי לפי שהגדולה מתאה מנאי: אפי' צברייא. כשפסוק היא לעצמה: הכי גרסינן א"ר זירא אמר רבה בר רימאי שני דברים שאמר חנן הלכה כיואל בו שבעה דברים שבה אדמון אין הלכה כיואל

דברים שאמר אדםון אין הלכה כיווא
 זו מאי קאמר ר' : כיווא זו דחנן
 רבן יוחנן בן זכאי כיווא זו דאדםון
 רבן גמליאל : אין הלכה כיווא זו.
 שלא ראה את דבריו אלא בשלשה
 שהיה לו לראות את דבריו בכלם :
 מתני' העורר על השדה ר'.

לראובן מערער על שדה שביד שמעון
ואומר לוי שמכרה לך גולה ממני:
והוא חסום. על שטר המכירה
שכתב לנו לשמעון שמכרה לו:
אינדום אומר. יכול הוא שיאמר
מה שלא ערערתי בשעה שלקחת
נלוי וחתמתי בתוך השטר עד לפי
שלי אדם חזק וקשה להוציאה מידו
ונוח לי שמהא בידך שאוציאנה ממך
דעין: **אינדום אס וזכוס.** להואיל
וחתם הודה שאין לו עסק בה: **עשאה**
המוחזק בה סימן לאחד שלא מכר
לראובן זה העורר עליה אלא לאיש
אחר היה מוכר שדה מזל זו ומזל
לו ארבעת מזרי השדה וכחז לו
במזרים מזל פלוני שדה שלי ועשה
שדה זו סימן מזל ללוקח ובשמו של
מוכר וזה חסם על איתו שטר ולא
ערער: **אינדום אס וזכוס.** אפילו
ללדמון דאין לומר כאן השני נוח לי:
גמ' אכל דיין. שהוצא שטר
המכירה בבית דין לקיימו כמשפט
קיום שטרות שהעדים בראין ומעדין
על כתב ידו והדיינין כותבין שטר
דען נפקא לקדמנא וחסהדיו סהדי
אחתימות ידייה ואשרנוהי וקיימונהי:
לא **אינדום וזכוס.** שלא ידע מה
כתוב בו שיערער עליו: דהני
רבי חייל אין תנאים חוסמין על
השטר אלא א"כ קראוהו. שהרי
על דברי השטר הם צאים להעיד:

ל

תשוב עד שתלבין ראש
הנושא (לעיל דף קצ

הכי גרסינן א"ר זירא מיד מתוך התנאי או לאחר זמן הכלל כיוצא בו שצנעו עתה וקדש לאחר זמן תשוב עד שתלבין ראשה אדמון אומר יכולה היא שתאמר אילו אני פסקתי לעצמי אשב עד שתלבין ראשי עכשיו שאבא פסק מה אני יכולה לעשות או כנוס או פטור אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון: **גמ'** תני' דלא כי האי תנא דתניא א"ר רבי יוסי רבי יהודה לא נחלקו אדמון וחכמים על הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל שיכולה היא שתאמר אבא פסק עלי מה אני יכולה לעשות על מה נחלקו על הפסקה היא על עצמה שחכמים ואמרים תשוב עד שתלבין ראשה אדמון אומר יכולה היא שתאמר כסבורה אני שאבא נותן עלי ועכשיו שאין אבא נותן עלי מה אני יכולה לעשות או כנוס או פטור אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון תנא בבה דברים אאמורים בגדולה אבל בקטנה כופין כופין למאן אילימא לאב איפכא מיבעי ליה אלא אמר רבא כופין לבעל לית גט אמר ר' יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כמותו אמר ליה רבא לרב גחמן אפי' בברייתא א"ל מ' קאמרין במשנה בכל מקום שאמר רבן גמליאל קאמרין אמר ר' זירא אמר רבה בר ירמיה ב' דברים שאמר חנן הלכה כיוצא בו ושבעה דברים שאמר אדמון אין הלכה כיוצא בו מאי קאמר אילימא הכי קאמר שני דברים שאמר חנן הלכה כמותו וכיוצא בו ושבעה דברים שאמר אדמון אין הלכה כמותו ולא כיוצא בו והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כמותו אלא ה"ק שני דברים שאמר חנן הלכה כמותו וכיוצא אין הלכה כיוצא בו הא כמותו הלכה בכלהו דה דחזקיה כ"מ שאמר רבן גמליאל רואה אני ר אין לא אמר לא אלא ה"ק שני דברי' שאמר כעה דברים שאמר אדמון יש מהן שהלכה אין הלכה כמותו אלא כיוצא בו בכ"מ את דברי אדמון הלכה כמותו אינך לא: אתחום עליה בעד אדמון אומר השנינו אומרים לאיבר את זכותו עשאה סימן אמר אביי ולא שנו אלא עד אבל דין לא העדים חותמין על השטר אלא א"כ קראוהו אבל

לו אין הלכה כמותו ודומה להא דאמר צפרק כל ה
עלה פי' הכינו עצמכם שלא תוסיפו עליה ללמד ממנו

אדמו"ר אומר השני נוח לִי והראשון קשה הימנו. אע"ג
 אדמו"ר לא תיקשי דמסקין בחוקת הצמים (ב"צ דף מג.)
 שגול משמעון ומכרה ללוי ואתא יהודה וקא מעערער דלא ליליל ש
 הראשון נוח לִי והשני קשה הימנו הכל לא היה לו לחמוס ולעשות
 לִי שנו א"א עד אבר' דיין לִי רתני רבי חייא ב'ו'. הקשה ה"ר
 אלעזר על חתימת העדים וקשה מהא דלמחר דצוקים הצמים
 אונוט וטערתו על יחלוצת על שמו אמר רב עליו להביא ראיה ומסי
 שהשערות שלו הם אלמא אכולה מילתא קמסנדי ותיזרן רבי דהתם
 יודעים שהיה נושא ונותן בצוק הצית וסממא דמילתא לאו דלידיה הו

ואעפ"ש שאר"ג רואה אני את דברי אדמו"ן אין הלכה כמותו בדכתבין לעיל:
הוא חתום עליה עד אדמו"ן ואמר השני נוח לו והראשון קשה ממנו וחכ"א איכ"א את

(א) נראה דש"ל והלה טוען אילו היתה שלך וכו'.

קפ.

שני דייני פרק שלשה עשר כתובות

נִשְׁבַּע עַד שְׁתַּלְבִּין רֹאשָׁה. פ' רש"ס"ה דלדמור רב גידל צריס
הנושא (לעיל דף קכ:) עמדו וקדשו קנו הני מילי קדשו
מיד מתוך התנאי או לאחר זמן והזכירו התנאים בשעת קידושין אבל
התנו עתה וקדש לאחר זמן ולא הזכירו התנאים לאו דברים הנקנים
בזמניהם הם וצ"ב האי גוונא (ב) הכא
תשכ עד שתלביין ראשה ולא מני עמדו
ליה צדינא והלשון משמע ע"ז עמדו
וקדשו משמע מתוך התנאי וקשה לי
מירושלמי אחא דתנן הפוסק מעות
לחמנו ומת חמנו אמרו חכמים יכול
הוא שיאמר לאחין הייתי רואה ליתן
ולך אי אפשי ליתן ופרין ולא דברים
הנקנים בזמניהם הו' ומשני כפסק
על מנת לכנוס ומאי קשה אפי' פסק
על מנת שלא לכנוס אפי' יכול
שיאמר לו לך אי אפשי ליתן דמיייר
בשלא עמדו וקדשו מתוך התנאי
ומיהו לא קשה כולי האי דאי בשלא
עמדו מתוך התנאי היכי קאמר
לאחין הייתי רואה ליתן מ"מ אי
נראה לרבי פירושו דאחין אי שום
ראיה דהא דקאמר תשכ עד שתלביין
ראשה כשאין לו לאכ כלום ליתן או
הצעל אינו רואה לטרוח ולהציאו
לדין אבל אם היה רואה להציאו
בדין הוה ליה ליתן ומיהו הא לא
משמע הכי לרבי לפרש כשאין לו כלום
ליתן מדעבי למימר כופין לאכ (ו) ור"ש
בירושלמי מוקי דרש כופין בנשואין
ראשונים ומתניתין דהכא בנשואין
שניים ואני חפשי בירושלמי ומלאכי
צריס אע"פ דהן דרש גידל דוקא
בנשואין הראשונים ודוקא בזה הפוסק
ע"י דתו ולא אשה ע"י בתה ולא אח
על ידי אחותו: **וְאֶפְרָיִם בְּבִרְיָתָא**
אמר ר' יוחנן ב' מקום באמרינן.
חמיה היכי מני למיסק הלכתא
במרווייהו בצרייתא וכמתני' והלא
דברים סותרין זה את זה דמתני'
קמיני חלוני אני פסקתי כו' וצרייתא
קמיני כסבורה אני ו"ל הכי פ' ואפי'
בצרייתא כלומר למאי דסבירא ליה
למנא בצרייתא דצפסקא היא צנמא
פלגי קא אחרת דהלכתא כחומיה
וא"ל כל מקום קאמרינן למר דלית
ליה ולמר דלית ליה: **שְׁנֵי דְּבָרִים**
שאמר חנן הלכה כמותו וכו' יוצא בו.
פ' בקונטרס כיוצא בו דתנן רבן
יוחנן בן זכאי כיוצא בו דלדמור ר"ג
וקשה לרבי חדא דלישנא לא משמע
הכי ועוד מה לו להזכיר בצדדי מנן
כיוצא בו והא לא מצייר דתנן אלף
באותן שני דברים דוקא והוה ליה
למימר הלכה כחנן ותו לא הלכך
נראה לרבי כפר"ס (ו) כיוצא בו דדינים
אחרים הדומין לחלו והלכה כמותו
דלדמור ר"ג (שפועה דף מה:) דלדמור רב רב
לא תוספת עליה ללמד ממנו דבר הדומה לו:
לית הלכתא כאלדמור דהא לא קמיני צה רואה אני את דברי
עלה להדיא מכר לו שדה אין מעיד לו עליה ומוקי לה בראובן
עון לאסקודי ללוי משום דניחא ליה דחיקוס ארעא ביד לוי דלדמור
בזר הנראה הודאה משום ניחוחא דשני אבל התם לאו הודאה היא:
חק ב"ר ברון דהכא משמע דאין הדיינים מעידין על מה שכתוב בשטר
שם דף צג:) אחד מן האחין שהיה נושא ונותן במוך הבית והיו
ראיה בקיום השטר אלמלא דעל ידי חתימת הדיינים אנו יודעים
אי אית לן למימר דדיינים רמו אנפשיהו לאסקודי לגמרי שהרי היו
לכך אי לאו דיעד דשלו היה לא היו מקיימין אלף בשם היתומים:
עשה

שאלה

לַח א ב ג מִי פֶקֶד בֵּן
 מִהֶלֶל יִשְׁחָשׁוּ הֵלֵל טו
 סָמַע שָׁמַע מִן טוֹר שֶׁפֶּה אֶל
 לִבֵּי ד מִי פֶטְרוֹ מִהֶלֶל
 טוֹבֵל הֵלֵל א טוֹבֵשׁ
 חִמֵּם סִי קָמוּ שֶׁפֶה אֶל
 מִי מִי שֶׁ טוֹבֵשׁ חִמֵּם
 שֶׁ שֶׁפֶה בֵּן
 מִי מִי שֶׁ הֵלֵל ב
 טוֹר שֶׁפֶה חִמֵּם שֶׁ
 שֶׁפֶה ד
 מִי מִי שֶׁ וּפְכִיד
 מִהֶלֶל מִלּוֹה הֵלֵל
 וּפְכִיד הֵלֵל א סָמַע שָׁמַע
 דֵּל טוֹבֵשׁ חִמֵּם סִימֵן מִי
 שֶׁפֶה בֵּן שֶׁפֶה אֶל סִי
 שֶׁפֶה בֵּן

תוספות רי"ד (המשך)

וזכור עשאו סימן לאחר
 אבד את זכורו פי' ראובן
 מעצרה על שנקמה על ה' /
 א' שמכר לו יואמר לו גולה
 ח' על שמכר לו גולה
 ממנו ויש לי עדים שהיה
 ח' על ראובן המעצרה הוא
 שחלו על זה השטר (פ' ה')
 מכירה שפשה ליהטקס
 א"ל היתה של א"י היתה
 חותם על השטר שמכר
 לו יוא ולא היתה מעצרה
 אלא דאין כיון שחתמנה
 ב' הדין שהיה שניה של
 אלא של לוי היתה שמכר
 ה' הוא אומר ראובן
 יכול לומר מעצרי עשוי ראובן
 המעצרה על שלא ערערה
 בבעת המכירה וחתמתי
 עליה עד לפי שילוי הוא
 גברא אלמא וקשה לי
 להוציא מידו וזה שמעון
 הוציא נוח לי בעבור זה
 חתמתי ביד שנתנו מ"ו לוי
 וחתה ביד שמעון וזבא
 וזאצאצא מידו בעדים
 המכירים שהיתה של אב
 אבד ב' בכותי וזבא אב
 את זכורו הרוואל וחתם
 שם וזכורו שאין לו ספק
 שם וטעמו הוא ב' כספ' /
 ומעשה דבריו כספ' /
 עשאו סימן לאחר פ'
 עשאו ראובן לו המעצרה
 עד זה השהה סימן לאחר
 בחתימא אבד את זכורו
 כגון שזה שמעון חתמתי
 בזה עד ליהודה חתם
 בשבדה ליהודה וכשה
 לכתוב המצרים ליהודה
 כתב לו שליש המצרים
 והמצרי חתם שהיה
 סמוך לשדה כתב לו מיצר
 ורביעי שהדה של וחתם
 לו ראובן בשטר מכר
 ששה שפעם ליהודה ואין
 עצרה מודה בזה אלא
 שאבד את זכורו שאומר
 לו שמעון א"ל שחלו היתה
 זו השהה א"ל חתמתי
 בשטר מכר שעשיתי
 ליהודה על שדה שבדה
 וכתוב שם שהיא ב' ערערת
 שדה שלי ולא ערערת
 לומר כ' אינה של כ"א
 של כיון שחתמנה פי'
 הדין שאנין של ואל
 כגון כאן שהשני נ"ג
 וכיון אלא אמר הכא ר"ג
 וראה אני את דברי אדמוס
 אני הלכתי כמותו יחידי
 ורביס הלכתי כרביס /
 אבאי אל שנו אלא עד
 אבא דין אל חביא ר'
 וזכור דתי' ר' חייא אין
 הגדים חתומים על השטר
 אלא א"כ קראוהו והיינו
 חתומים על השטר אע"פ
 א"כ קראוהו. פי' א'
 וזכא בשטר ה' שמכר

חתימתם והדיינים כותבין
וחותמין שם ג' דיינין וזה